

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VI.38.338/2018/4.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás
előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: ... Ügyvédi Iroda

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: energiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági
felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes

A fellebbezés száma: 9.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi
Törvényszék 2018. november 7-én kelt 102.K.700.613/2018/8. számú
ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 102.K.700.613/2018/8. számú ítéletét
megváltoztatja, az alperes FVFO2018/533-6. számú határozatát
megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.
A kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló ... Kft. (a továbbiakban: Engedélyes) dolgozói
2015. augusztus 18-án szerelték fel a Budapest, XIII. kerület ...
szám alatti felperesi felhasználási helyen a 400635226 gyártási
számú gázmérőt. Az Engedélyes szakemberei 2017. április 12-én -
miután ott engedély nélküli átalakítás történt - a fenti
felhasználási helyen felszerelt gázmérőre 2-2 darab engedélyesi

piros színű jogi zárat helyeztek el és a felperesi felhasználási helyet a gázszolgáltatásból kizárták.

- [2] 2017. június 22-én az Engedélyes munkatársai ismételt ellenőrzést tartottak a felperesnél, amelyről 00761 sorszám alatt helyszíni jegyzőkönyv készült. E szerint a gázmérőn nem található sérülés, ugyanakkor a jobb oldali (mért) csonkról hiányzott a piros színű jogi zár. A felperes a jegyzőkönyvet aláírta és úgy nyilatkozott, hogy a kivitelező (...) nyomás mérése miatt megbontotta a jobb oldali piros színű plombát.
- [3] Az Engedélyes a felperessel szemben a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: GET) rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I.30.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének (a továbbiakban: FESZ) 18.4.b. pontjára alapítottan - szabálytalan gázvételezés jogcímén - 390.000.- forint kötbérigényt érvényesített.
- [4] Az Engedélyes eljárását vitatva a felperes panaszt terjesztett elő, amelyet az alperes a 2018. április 3-án hozott FVFO_2018/533-6. számú határozatában elutasított. Megállapította, a gázmérő és a nyomásszabályozó csonkján elhelyezett piros jogi zár megbontását az Engedélyes munkatársai ellenőrzési munkájuk közben tárták fel. Az általuk készített fényképeken jól látható az engedélyesi jogi zár megbontása. A jogi zár sérülését a felperesnek haladéktalanul jelenteni kellett volna az Engedélyes felé, ami azonban nem történt meg. A feltárt helyzet - még ha a felperes állítása szerint nem is történt méretlen vételezés - kimeríti a FESZ 18.4.b. pontjában meghatározott tényállást, azaz a szabálytalan felperesi vételezés jogszerűen került megállapításra.
- A FESZ 18.7.b. pontja szerint a 18.4.b. pontban meghatározott szerződésszegés jogkövetkezménye a kötbér, amelyet az Engedélyes megfelelő összegben határozott meg.

A kereseti kérelem

- [5] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát kérve annak bírósági felülvizsgálatát. Nem vitatta, hogy esetlegesen a plomba megbontásakor a szerelő szabálytalanul járt el, amelyre azonban ő nem kérte a szerelést végzőt, a szabálytalanság kizárólag a szerelő hanyag munkavégzésének volt a következménye. A plomba megbontása önmagában nem tette alkalmassá a gázórát a szabálytalan vételezésre, hiszen a bejövő gázvezetéken a gázóra előtt található piros plomba hiteles és bontatlan maradt, mivel a plomba felrakásakor beraktak egy dugót, amivel a rendszert lezárták. Így a fogyasztási helyen nem volt gázfogyasztás és szabálytalan vételezés sem történt.
- [6] A felperes kérte tanúként meghallgatni ...et és ..., akik a gázóra szerelésekor jelen voltak.
- [7] A peres eljárás során a felperes igazságügyi szakértő kirendelését kérte azon szakkérdésben, hogy a plomba megbontása a perbeli esetben alkalmassá tette-e a gázórát a szabálytalan vételezésre.

Az elsőfokú ítélet

- [8] A törvényszék ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolásban felhívta a GET 99. § (6) bekezdését, a FESZ 18.4.b. pontját, 18.7.b. pontját, 18.10. pontját, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés a) pontját.
- [9] Hangsúlyozta, a FESZ 18.4.b. pontja egyértelműen rögzíti, hogy szabálytalan vételezésnek és szerződésszegésnek minősül a felhasználó részéről, ha a fogyasztásmérő berendezésen vagy a mérési rendszeren elhelyezett plombát megrongálja, és ezzel a fogyasztásmérő berendezést méretlen gáz felhasználására alkalmassá teszi. A plomba megrongálását a jogalkotó olyan jogi tényként értékeli, amely önmagában szerződésszegésnek minősül, a megrongálás folytán a jogalkotó a mérőórát alkalmasnak minősíti a szabálytalan vételezésre. A szerződésszegés tényét a helyszíni ellenőrzésről felvett jegyzőkönyv és az ott készült fotók egyértelműen bizonyítják. A felperes felelőssége a gázmérő állagmegóvásaért fennáll, így közömbös, hogy a plombát ő, vagy az ő megbízásából más személy rongálta meg. Amennyiben a felperes előtt ismert volt, hogy az általa megbízott szakember a felhelyezett jogi plombát megrongálta, így annak sérülését be kellett volna jelentenie az Engedélyes felé, ezt azonban elmulasztotta.
- [10] A FESZ irányadó rendelkezéseire figyelemmel a felperesi felelősség fennállása szempontjából az is közömbös, hogy a mérőórán egyéb okból kizárt volt a gázvételezés, mert a jogalkotó már a plomba megrongálását olyan jogi tényként értékelte, amely szerződésszegésként értelmezendő.
- [11] A fentiekre tekintettel az Engedélyes részéről igényelt kötbért - amelynek mértéke megfelel a jogszabályokban és az üzletszabályzatban leírtaknak - a felperesnek viselnie kell.
- [12] A törvényszék a felperes szakértő kirendelésére és tanúk meghallgatására irányuló bizonyítási indítványait elutasította, mert azoktól nem várható olyan bizonyíték, amely a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok valóságtartalmának megdöntésére alkalmas. A méretlen gázvételezésre való alkalmasság megítélése jogkérdés, így a perben szakértő kirendelése ez okból is szükségtelen volt.

A fellebbezés és ellenkérelem

- [13] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek való helyt adás iránt. Véleménye szerint az ítélet sérti a FESZ 18.4.b. pontjában írtakat.
- [14] Kifejtette, a fenti jogszabályhely konjunktív feltételeket határoz meg. A szerződésszegéshez nem csak a plomba megrongálása, hanem az is szükséges, hogy a megrongálással a fogyasztómérő berendezés méretlen gáz felhasználására alkalmassá váljon. Az Engedélyes szakemberei nem vizsgálták, hogy a plomba megrongálásával a

fogyasztásmérő berendezés a méretlen gáz felhasználására alkalmassá vált-e, így a szerződésszegést megállapítani nem lehetett.

- [15] A tanúk meghallgatásával a felperes azt kívánta bizonyítani, hogy a gázóra előtt található piros plomba hiteles és bontatlan maradt, mivel a plomba felrakásakor beraktak egy dugót, amellyel a rendszert lezárták. Ekként lehetetlen volt a fogyasztási helyen a méretlen gázfogyasztás. A szakértői bizonyítást a felperes azért kérte, hogy a tanúk által igazolt tényállás fennállása esetén lehetséges volt-e a szabálytalan gázvételezés.
- [16] Az elsőfokú bíróság minden alap nélkül utasította el a fenti bizonyítási indítványokat olyan indokkal, amely a jogszabályban megfogalmazott tényállással, jogi helyzettel ellentétes, ezért törvénysértő.
- [17] A felperes nézete szerint a feltételek együttes vizsgálatának hiányát az ítélet indokolási részének ténymegállapításai között tisztázni kellett volna, ami nem történt meg. A felek által nem vitatottan gázfogyasztás nem történt, ezért a plomba megrongálásával nem vált lehetségessé a szabálytalan, méretlen gázfogyasztás.
- [18] A kötbérigény alapjához szolgáló tényállás nem valósult meg, ebből következően a kiszabott kötbér megállapítása jogellenes.
- [19] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását indítványozta, fenntartotta a határozatában foglaltakat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A fellebbezés alapos.
 - [21] A Kp. 108. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság az ítéletet - a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül - csak a fellebbezés, a csatlakozó fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül.
 - [22] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból nem helytálló jogi következtetésre jutott.
 - [23] A GET 99. § (6) bekezdése értelmében a fogyasztásmérő berendezés állagmegóvása és védelme a felhasználó kötelezettsége.
 - [24] A FESZ 18.3.e. pontja szerint a felhasználó részéről az elosztóhálózat-használati szerződés megszegésének minősül, ha szabálytalanul vételez. A 18.4.b. pontja alapján szabálytalan vételezésnek minősül, ha a felhasználó a fogyasztásmérő berendezésen vagy mérési rendszeren elhelyezett plomba, vagy a mérőberendezés megrongálásával a fogyasztásmérő berendezést méretlen gáz felhasználására alkalmassá teszi.
- A FESZ 18.7.b. pontja rögzíti, a 18.4. szerinti szerződésszegések jogkövetkezményei: b) a 18.4.b.-f. pontjai esetére kötbér, amelynek mértékét a földgázelosztó üzletszabályzatában arányosan, a fokozatosság elvét figyelembe véve kell megállapítani úgy, hogy a felsorolt jogsértések súlyát és a szerződésszegéssel a földgázelosztónak okozott joghátrányt is figyelembe kell venni.

- [25] Az Engedélyes kötbérigényét a FESZ 18.4.b. pontja szerinti szabálytalan vételezésre alapította, így az alperesnek a felperesi panasz elbírálása során, majd a törvényszéknek a közigazgatási perben a szabálytalan vételezés ezen jogszabályhelyen alapuló esetének fennállásáról kellett döntenük.
- [26] A Kúria megítélése szerint az alperes és az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezték a FESZ 18.4.b. pontját. Ugyanis ez a rendelkezés a szabálytalan felhasználói vételezést két konjunktív, egyben egymásra épülő feltétel megvalósulásához köti. Egyrészt a felhasználó azon tevékenységéhez, hogy megrongálja a fogyasztásmérő berendezésen vagy mérési rendszeren elhelyezett plombát, illetve a mérőberendezést. Másrészt a rongálással a fogyasztásmérő berendezés méretlen gáz felhasználására válik alkalmassá.
- [27] A fentiekkel ellentétes törvényszéki érveléssel a Kúria nem ért egyet, mert a jogszabályhely nyelvtani, logikai és teleologikus értelmezéséből nem vezethető le az, hogy a jogalkotó a plomba megrongálását olyan jogi tényként értékeli, amely önmagában szerződésszegésnek minősül, így a megrongálás folytán a jogalkotó a mérőórát alkalmasnak tekint a szabálytalan vételezésre.
- A FESZ 18.4.b. pontja ezzel szemben egyértelműen két feltételt határoz meg. Amennyiben a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy a második feltétel bekövetkezte az első feltétel megvalósulásából automatikusan következik, úgy ezt egyértelművé tette volna, ebben az esetben a második feltétel szükségtelen lenne.
- [28] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, a felperes elismerte, hogy az általa megbízott szerelő a plombát megrongálta, azonban vitatta azt, hogy ezzel a fogyasztásmérő berendezés méretlen gáz felhasználására alkalmassá vált.
- [29] A FESZ 18.6. pontja kimondja, ha a felhasználó a szabálytalan vételezést vitatja, a mérőberendezést kötelező szakértői vizsgálatát az elosztói engedélyes köteles igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakértővel elvégeztetni.
- [30] A FESZ 18.9. pontja értelmében a szerződésszegést a földgázelosztó köteles bizonyítani.
- [31] A Kúria rámutat, az hogy a plomba megrongálásával a fogyasztásmérő berendezés méretlen gáz felhasználására alkalmassá vált-e, nem jogkérdés, hanem olyan ténykérdés, amely egyben szakkérdésnek is minősül. A FESZ 18.9. pontja alapján az Engedélyesnek kell bizonyítania a méretlen gáz felhasználására alkalmassá tétel megtörténtét. Ezen kötelezettségének az Engedélyes nem tett eleget, nem szerzett be szakvéleményt ebben a körben. Ez a perbeli tényállásra figyelemmel azért is meghatározó kérdés, mert az Engedélyes szakemberei a felperesi felhasználási helyet a gázszolgáltatásból korábban kizárták.
- [32] Az alperes a FESZ 18.4.b. pontját a törvényszékhez hasonlóan helytelenül értelmezte, nem hívta fel az Engedélyest a szerződésszegés - jelen esetben a méretlen gáz felhasználására alkalmassá tétel - bizonyítására, így a panaszt megalapozatlanul utasította el.

- [33] A Kúria a fentiekre figyelemmel a Kp. 109. § (2) bekezdését alkalmazva az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [34] Az alperes az új eljárás során köteles a jelen ítéletben kifejtett jogértelmezést követni. Fel kell hívnia az Engedélyest szakvélemény becsatolására, amely igazolja a plomba megrongálásához kapcsolódóan azt, hogy a fogyasztásmérő berendezést a rongálás méretlen gáz felhasználására alkalmassá tette. Amennyiben az Engedélyes ezt alátámasztó szakvéleményt nem tud csatolni, akkor a FESZ 18.4.b. pontjára alapított szabálytalan vételezés nem bizonyított, ezért a kötbérigény érvényesítése nem jogszerű. Ellenkező esetben a felperesi szabálytalan vételezés megvalósult és az Engedélyes jogszerűen terhelte ki 390.000.- forint kötbért a felperesre.

A döntés elvi tartalma

- [35] *A FESZ 18.4.b. pontja két konjunktív, egyben egymásra épülő feltételt tartalmaz. Így a felhasználó magatartása akkor minősül szabálytalan vételezésnek, ha a plomba megrongálása a fogyasztásmérőt méretlen gáz felhasználására teszi alkalmassá.*

Záró rész

- [36] A Kúria a fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [37] A felperes perköltségét a jogszabályban foglaltaknak megfelelően nem számította fel, így részére költséget a Kúria nem állapított meg.
- [38] A feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel.
- [39] Az ítélet ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. január 22.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
tisztviselő